

PŘÍMLUVCE A ŽALOBCE

Říkám vám však pravdu: Prospěje vám, abych odešel.

Když neodejdu, Přímluvce k vám nepřijde. Odejdu-li, pošlu ho k vám. (J 16:7)

1. čtení: Skutky 2:1-13

Hlavní čtení: Jan 16:4b-15

Milí bratři, milé sestry,

prostřední část Janova evangelia je doslova prosycená výroky Pána Ježíše o Duchu svatém. Právě jsme slyšeli jen jednu krátkou pasáž z Ježíšovy dlouhé promluvy k učedníkům na rozloučenou (J 14-16). A my z těch jeho dnešních slov vydolujeme hned sedm pravd o Duchu svatém. Je svatodušní neděle, kdy jindy bychom se měli nad osobou a dílem Boha Ducha svatého pořádně zamyslet, no ne? Ať zase pro jednu víme, s kým máme tu čest. Abychom se zase jednou vystavili jeho moci a působení. Abychom znovu pořádně zatoužili po jeho přítomnosti. Aby byl s námi, mezi námi, v nás. A také kolem nás, v celém širém světě.

První pravda: Duch svatý má řecké jméno *Paraklétos*. (J 14:16.26; 15:26; 16:7) Tak jej Ježíš nazývá, pouze v Janově evangeliu. *Paraklétos* doslova znamená: *Ten, kdo je povolán někomu na pomoc*. Latinské překlady toto řecké jméno překládají slovem *Advocatus*. Tedy: Obhájce. Zastánce. Přímluvce. Pomocník. Utěšitel. Nádherné jméno pro Ducha svatého, třetí osobu Boží Trojice! Krásné jméno, plné různých významů. Ten, který se za nás přimlouvá nevyslovitelným lkáním. (Ř 8:86) Ten, který se nás zastává před světem. (Sk 5:32) Ten, který nám pomáhá a posiluje nás v naší slabosti. (Ga 5:16) Ten, který nás utěšuje v našem zármutku. (Zj 14:13)

Druhá pravda: *Paraklétos* přišel. Pán Ježíš slíbil svým učedníkům, že pošle tohoto Přímluvce a Utěšitele, až on sám odejde k svému Otci. A poté, co za nás všechny položil svůj život na Golgotě, poté co vstal z mrtvých a usedl na pravici Boží, na učedníky o Letnicích sestoupil Duch svatý. Bratři a sestry, zdá se to tak samozřejmé, že nám je skoro hanba to připomínat. Cítíme se u toho jako děti v nedělní škole, které o seslání Ducha svatého na apoštoly slyší poprvé v životě. Ale unesme to. Unesme samozřejmost této pravdy víry. A znovu ji zopakujme a prožijme. Nikdo z nás, kdo v Ježíše Krista uvěřil ve svém srdci a vyznal jej svými ústy, nikdo z nás není bez Ducha svatého. On skutečně přišel. Přišel k nám, mezi nás. Vstoupil do našeho nitra. Nastěhoval se do našeho srdce. A skrze nás mluví s Bohem. A dává nám sílu milovat Boha a lidi kolem nás. Podporuje naši víru v Krista. I naději, že se s ním jednou setkáme v Božím království. Drží nás na cestě za Kristem. Dává nám své úžasné dary. Působí, že na nás rostou dobré plody, jak jsme probírali spolu s dětmi minulou neděli. On v nás skutečně bydlí. Slovy apoštola Pavla:

- *Nevíte, že jste Boží chrám a že Duch Boží ve vás přebývá?* (1K 3:16)

Od chvíle, kdy jsme Kristu vydali svůj život, už nejsme jen my. Ale my a Duch svatý. Nejen my tady na zemi a Bůh někde nad námi, daleko od nás. Ale my a Bůh Duch svatý v nás, mezi námi a s námi. Proto je pro nás prospěšné, že Ježíš odešel k Otci. Proto je nám k dobrému, že Kristus vystoupil do slávy Boží. On na nás totiž myslel, i když k Otci odcházel. A nezapomněl na nás, pro samou slávu, kterou u Otce pobírá. On není královský číšník z knihy Genesis, který sloužil egyptskému faraonovi. Ten ve vězení slíbil chudákovi Josefovi, že na něj nezapomene a přimluví se za něj u faraona. Ale pro samou radost na něj zapomněl. Kristus na nás pro samou radost nezapomněl. Myslí na nás stále. A proto nám také poslal svého Ducha, což nám na tisíce způsobů prospívá.

Třetí pravda: Duch svatý se rozhodně neomezuje jen na skupinku věřících apoštolů. Od začátku přichází proto, aby jejich řady rozmnožil. On chce totiž oslavit Ježíše Krista na zemi. To je jeho cíl. A oslaví ho především tím, že bude účinně šířit evangelium. Že se bude dotýkat dalších a dalších lidských životů. Že bude měnit srdce jedinců i celých společenství. A že také ty, které už ke Kristu pod jeho kříž přivedl, povede k touze evangelium Kristovo šířit dál. To zakusili první učedníci o Letnicích. Vždyť okamžitě vyšli do ulic! Neužívali si té slavnostní chvíle, že Duch na ně sestoupil, za zavřenými dveřmi. Nenechávali si Ducha jen pro sebe. Nemohli! To by Duch svatý nestrpěl. A tak zvěstovali Ježíše Krista, Pána a Spasitele celého světa. Všem, kteří jim chtěli naslouchat. I těm, kteří jejich zvěst poslouchat nechtěli. Apoštol Pavel povzbuzuje Timotea k tomu, co on sám celý svůj křesťanský život také dělal:

- *Hlásej slovo Boží, ať přijdeš vhod či nevhod, usvědčuj, domlouvěj, napomínej v trpělivém vyučování.* (2Tm 4:2)

K tomu nás vede Duch svatý, bratři a sestry. Evangelium jednou přijde vhod. To je skvělé! Podruhé přijde nevhod. Škoda! Ale vždycky je potřebné. Ať už přichází vhod či nevhod. Když církev slaví seslání Ducha svatého, pak nikdy za zavřenými dveřmi, ale s dveřmi otevřenými dokořán pro další lidi. Narozineniny členů

naší rodiny slavíme v úzkém kruhu. To je akce jen pro pozvané. Ale narozeniny církve se mají slavit otevřeně. Zváni jsou všichni!

Čtvrtá, pátá, šestá pravda: Ty budu probírat dohromady. Pán Ježíš praví:

- ⁸ *On přijde a ukáže světu, v čem je hřích, spravedlnost a soud:* ⁹ *Hřích v tom, že ve mne nevěří;* ¹⁰ *spravedlnost v tom, že odcházím k Otci a již mne nespatříte;* ¹¹ *soud v tom, že vládce tohoto světa je již odsouzen.*

Duch tedy přichází také proto, aby usvědčil svět z hříchu. Duch svatý totiž není slepičí polévka pro lidskou duši. Duch usvědčí lidi z jejich největšího hříchu. A tím největším hříchem je nevíra v Ježíše Krista. Protože tímto hříchem se člověk odděluje od svatého a živého Boha. Člověk, který je zaměřený sám na sebe. Člověk, který nechce přijmout Kristovu nabídku spásy. Člověk, který si myslí, že v životě i ve smrti si vystačí sám, bez Boha, bez Krista. Takový člověk potřebuje usvědčit Duchem svatým z hříchu. A když mu Duch ukáže jeho hřích, když Duch lidi usvědčí v jejich srdci z nevíry, pak se teprve mohou posunout dál. Směrem k Spasiteli. To je změna, která znamená zásadní obrat v životě člověka. *Změna je život*, říkáme někdy. A o této změně to platí na sto procent. Změna je život. První posluchači Petrova kázání o Letnicích takovou změnou prošli:

- ³⁷ *Když to slyšeli, byli zasaženi v srdci a řekli Petrovi i ostatním apoštolům:* „Co máme dělat, bratři?“ ³⁸ *Petr jim odpověděl:* „Obrátte se a každý z vás ať přijme křest ve jménu Ježíše Krista na odpuštění svých hříchů, a dostanete dar Ducha svatého.“ ³⁹ *Neboť to zaslíbení platí vám a vašim dětem i všem daleko široko, které si povolá Pán, náš Bůh.*“ (Sk 2:37-39)

Oni byli zasaženi v srdci. Ne Petrovými slovy. Svým kázání zasáhl jen jejich uši. Jejich srdce probodl Bůh Duch svatý. Usvědčil je z hříchu. A tím je přivedl k Ježíši Kristu.

Duch svatý také lidem dosvědčí, že Kristus opravdu byl Bohu poslušný člověk a Bůh sám. Ježíš neměl skončit na kříži jako zločinec. To se stalo kvůli lidské pokroucené „spravedlnosti“. Ale spravedlivý Bůh to vidí jinak. Ježíš byl bezhříšný Syn Boží, který si zasloužil život v plnosti. Ale cestou kříže šel až do hořkého konce kvůli naší záchraně. Ne proto, že byl nebezpečný lotr. Ale proto, že byl vtělenou Boží láskou k člověku, k celému světu. A proto jej také Bůh vzkřísil z mrtvých a vzal si jej do slávy, kam Ježíš patří. On nemohl jít jinam než k Otci, protože byl tím, kým byl. A pokud toto, člověče, uznáváš, pokud tuto pravdu vyznáváš, pokud cítíš hrdost na svého Spasitele, vděčnost svému Zachránci, pokud jej od srdce chválíš, uctíváš a velebíš, pak nepochybuj: To v tobě a s tebou pracuje sám Duch svatý. On v tobě a skrze tebe Krista oslavuje.

A v neposlední řadě: Duch svatý přišel zjevit, že ďábel to má sečtené. Prohrál. Byl poražen. Bohem odsouzen. Může ještě kolem sebe kopat. Může se tomu vzpírat. Může všechny kolem přesvědčovat, že je vítězem on sám. Může ještě mít omezený vliv, dokud mu to Bůh dovolí. Ale prohrál. Je namydlený. Vyřizený. Skončil. Zlo v tomto světě nemůže zvítězit. Protože původce všeho zla byl Kristem poražen. Když se díváme kolem sebe, někdy máme pocit, že zlo vítězí. Hádky mezi lidmi. Nerovnost. Útlak. Vražedění. Hlad a bída. Nemoci. A přesto v nás pořád hoří plamínek víry, že ten Zlý je poražen. Že Kristus položil zlo tohoto světa na lopatky. A tato víra, byť by jen plápolala, je dílem Ducha svatého. Jak píše Jan:

- *Kdo se narodil z Boha, přemáhá svět. A to vítězství, které přemohlo svět, je naše víra.* ⁵*Kdo jiný přemáhá svět, ne-li ten, kdo věří, že Ježíš je Syn Boží?* (1J 5:4-5)

Sedmá a poslední pravda: Duch svatý nás uvede do veškeré pravdy. A to také dělá. Pomalu. Postupně. Protože Boží pravdu my lidé snášíme jen po maličkých dávkách. Jako děti, které se krmí kašičkou. Duch nás přivádí blíž a blíž k našemu Spasiteli. Stále hlouběji nás s ním propojuje. Ano, jsme na cestě. Ale cílem té cesty je úplné spočinutí v Kristu, kterého za našeho života, díky Duchu svatému, stále více poznáváme. Nejen jako jednotlivci, ale jako celé společenství. Na to je laskavý Duch zaměřený. Nejde mu o svou vlastní slávu. Ale o slávu Ježíše Krista. Tak jako Ježíši Kristu nešlo o vlastní slávu, ale o slávu Otce v tomto světě. A Otcí zase o slávu Ježíšovu. (J 8:54) Bůh je láska, bratři a sestry. A to je vidět na tom, jak každá osoba Boží Trojice myslí na dvě další osoby. Nepředhání se v tom, kdo z nich přijme větší slávu ve světě. Zda Otec, Syn nebo Duch svatý. Dávají si přednost, protože se navzájem milují dokonalou láskou. Někdy slyším stesky v naší církvi, že se málo zaměřujeme na Ducha svatého. Ale můžeme jinak? Vždyť když se necháme v kázání evangelia a v učení vést Duchem, zaměříme se na Ježíše Krista. Tak to chce Duch svatý. Tak to říká sám Ježíš.

Bratři a sestry, až se dnes zaměříme na Ježíše Krista při večeři Páně, až dnes prožijeme útěchu, že v Kristu je nám odpuštěn všechen hřích, až se v nás opět rozhoří naděje, že v Kristu bylo poraženo zlo tohoto světa, až pocítíme touhu, aby celý svět byl Kristem zachráněn, nejen my sami, věrme tomu, že toto všechno a mnoho dalších věcí s námi dělá právě Duch svatý. Amen.